

რსება, არამედ საქალაქო დებულების გაფართოვება იმ აზრით, რომ ქალაქის საქმეებში მხოლოდ ერთი ფართო წარმომადგენლობა მიიღოს.

რაც შეეხება საკუთრად სოფლის მეურნეობის განვითარებას, თანამედროვეობის ვითარება, რომ სასაქონლო-საინტარული დახმარება სოფლის მეურნეობის განვითარებას უზრუნველყოფს, ხოლო არასაფრთხოდ გუბერნიების, სადაც საზოგადოებრივი მიზნების აღმინსტრაციის ხელშია, სადაც სასოფლის მეურნეობის განვითარებას მოკლებულ არიან სამკურნალო-საინტარული დახმარება.

საერთო გუბერნიების შედარებით საზოგადოებრივ ორგანიზაციების დაქვეითების თვალსაზრისით მავალით, სხვათა შორის, კავკასიაში წარმოადგენს.

აქედან აშკარაა, რომ ცენტრალურ უწყებებთან გაგრძელებას კი არა, საერთო უწყებებთან გაგრძელებას თხოველობის ცხოვრების საჭიროება.

ზედო ჩვენ ხაზგასმით აღვნიშნეთ, რომ ახალი სამინისტრო დამატარებულ უკიდურესად აყუდდება რუსეთის გაჯანმრთელების საქმე; ანუ არაფრითაა გვესმეტება არ შეიძლება. მართლაც, მთელი საზოგადოებრივი მედიცინა ყველა წრეებს სურნალობს ველონება საზოგადოებრივი-საინტარული ორგანიზაციის, გროპისა და ქალაქების ხელში; ამ ორგანიზაციის, აღნიშნული საქმეში თვალსაზრისით წარსული აქვთ და სრულ უფლებას გააძლიერებენ, რომ მომავალში უკიდურესად წარმატებას გამოიჩინებენ.

რა უნდა აკეთონ მომავალ სამინისტროს ორგანიზაცია ხალხის განვითარების საქმეში? ისინი უნდა ჩაერთონ ერთობა და ქალაქთა მოღვაწეობაში, რომელნიც მუდამ უმთავრესად უნდა იყოს ხალხის განვითარების საქმეში, ვიდრე აღმინსტრაციული ორგანიზაციები. მასთანავე ხალხის განვითარებაზე მზრუნველი სამინისტრო მხოლოდ შეაფერხებს ხალხის განვითარების საქმეს.

ამისათვისაც ექიმთა პროფესიის კრებებზე მეცნიერებისა და საზოგადოებრივ მედიცინის წარმომადგენელნი წინააღმდეგნი იყვნენ ასეთ სამინისტროს დაარსებისა. (პროფესორი ფრანკო-მანი, ექიმი გენაკოვი, პროფესორი კაპაშვილი—მესამე საათი. დღე 2.)

ქართველებს რომ შეეძლოთ, სასოფლის მეურნეობის საზღვრები გარედან შეზღუდული სენისაგან დაეფაროს, მაშინ ცენტრალურ საქმურად დაწესებულებებს შეეძლო ამ შერიგ მიხედვით სარგებლობა. მაგრამ, დიდი ხანია, დამტკიცებულია, რომ ქართველები კი არა, სწორედ სანტარული კეთილმოწყობილობა მალაშა ეპიდემიის ასაცილებლად.

აქვე საქართველო ყურადღება მიექცეოთ ერთობისა და ქალაქის თვისება.

მმართველობის დებულება თვალსაზრისით ნაკლები იგი ერთობისა და ქალაქის დანიშნულებას ასე განმარტავს: „მმართველობის მიღება ხალხის განვითარების საქმეში“. მონაწილეობა კი არა, — ადგილობრივ ორგანიზაციაში მმართველობის ხელში უნდა იყოს საზოგადოებრივი განვითარების სარგებლობის მიზნების განხორციელება.

ამგვარად, საზოგადოებრივი განვითარების სპეციალურ საკითხების გულდასმით განხილვამ იმ ერთადერთ დასკვნამდე მივიყვანა, რომ ახალ სამინისტროს დაარსება არა-კი გააუმჯობესებს, პირიქით შეაფერხებს სახელმწიფოს განვითარების საქმეს.

და, რადგანაც, მკვიდრთა განვითარება უმთავრესად დამოკიდებულია საზოგადო, სახელმწიფო, იურიდიულ, ეკონომიურ და აღმინსტრაციულ ძირითად რეფორმებისაგან, — საქართველოში რეფორმების განხორციელება და არა ხალხის განვითარების სამინისტროს დაარსება, რომელსაც, როგორც ზემოდ მოყვანილმა განხილვამ დაგვიანახა, სამოქმედო ობიექტიც კი არ გააჩნია.

არა... ახალი ბიუროკრატიული დაწესებულება კი არა, არამედ ჩვენ მიერ აღნიშნული, ერთობისა და ქალაქის დაწესებულება გაფართოვება და ხალხის განვითარების სამინისტროს საქმის განსაზღვრება შესძლებს რუსეთის განვითარებას.

მუსაივი

მეგობართან ერთად ტრამვაის ვაგონით მოვიდოდით. ჩვენს პირდაპირ იჯდა ორი ქალი და აუჩქარებლივ მშვენიერის ქართულით მუთისაგან დანაწილდა. თუმცა ქალებს ვერაპირად ეცვათ, მაგრამ ეტყობოდათ, ქალაქში დიდი ხნით ნამყოფნი არ იყვნენ — სოფლის იერი ჰქონდათ და ამასთან შეფერხებით, რომ თავდაპირველად წარსულს არ ეკუთვნოდნენ. მათი ლაპარაკი არაფრით არ იყო საკულისხმო, ხოლო ისეთი კარგის კილოაი მუსაივობდნენ, მტკიცედ, ტკბილად და თავისუფლად წარმოებდნენ აზრებს, რომ მე და ჩემი მეგობარი გასტუმრებულნი დავართობ. ტრამვის, ტრამვის (თითქმის საჯარო მოედანი) ქართველი ქალი, ისიც ვერაპირად ჩაქმული და — ასეთი გაბედული, შეუპოვარი და არა — ჩვეულებრივი რამ — წინდა ქართული, ძალდაუაყენებელი იქნა ილია მუსაივი.

— მათ ჯერ კიდევ არა სცხვენიანთ! — მითხრა მეგობარმა და მწარედ ღიმილით გადმომხედა. — როგორ, წავალ... წავალ. ჩემს ოჯახში წავალ... აუი შენც მეუბნებოდა... თუ დამცინოდი... იცოდი, რომ ვერ წავიდოდი — ბოდავდა იგი. თან ისე თითქოს ვილაყას ბარკიტებისგან განთავისუფლებას სთხოვდა. რაღაც ხმაურობა მოესმა. ქალმა რაღაცა გადმოაგდო. ოდნავ გამოირკვა. პაპიროსს მოუკიდა.

— თავი უარესად ასტვივდა, სიციხე ისევ უმატა.

— ღიზა, აქ მოდი, გეჩვენებოდა, აქ... ბოდავდა, ნდომით საცხე იკრუნჩხებოდა, ცხეკებოდა. ხელი მოხვია მის მთავარ ტანს, ცხელი ამბორი სწავდა ბაგეს, ყოველი ამბორი ხომ ტალღა იყო გრძნეულის ზღვისა, რომელიც გრძნეულის სივლიმდა მის წინაშე, თავის საწოლში. მის აბრეშუმის თმით სახეს იფარავდა... თუ დავიწყებდა ეძლეოდა. მაგრამ ერთ წამს გამოირკვეოდა და თვალს აახედა თუ არა, ყველაფერი ქრებოდა. დამის სიხეულემი თვალს მიამატებდა ისევ იქითვე, საიდანა საათის მოწყენილი ხმა ისმოდა.

სრულიად ბედნიერად გრძობდა თავს. მის ახლოს იჯდა, მისი სუნთქვაც ესმოდა.

— ასე გაგრძელებდა არ შეიძლება. გახსოვდეს, რომ ცოლმეგობარი გაყავს.

— ღიზა, თავი დამანებე, ნუ იტყვი. — მის ფერხებით გაერთხო.

— ვერ მოწყობრდები, მეგობარ... აქ დავლევ სულს... ვერ მოგპირდები, გეგმის თუ არა? — ორივე დაღუ მდნენ.

— შენს ოჯახს დაუბრუნდი, მე გირჩევ.

რატომ უნდა სცხვეოდით? — დავკითხე მეგობარს. მეგობარმა თავი დაიქნია და, პატარა ხნის განუშვების შემდეგ, მიხრა:

— ქართველ ქალს, ძმაო, სცხვენიან ქართულ ენისა. მართალია, მეგობარ ადარებენ ხემა, მაგრამ ამას კი არა რცხვენიათ, არამედ იმით, ვინც ქართულად ლაპარაკობს და ჯერ კიდევ არ ადაპტირებულია. ტრამვისში, მაგალიად, სადაც ქართული პაციენტი დარის, ქართველ ქალს ხმას არ ამოადებინებ და არ ალაპარაკებ ქართულად. მაღალია, ტრამვისი, თუ ქატი, ყველაფერ რუსულად ტრინებენ, და იცი რატომ? რცხვენიათ ქართულსა, რომელიც ყველას მიერ დამეჩაგებულია.

— რცხვენიათ — კი არა, — გავიწყვტენ მეგობარს, — არ იციან, ვაჩვენებ არ არიან.

— რცხვენიათ — მეთქი! — ჯიუტობდა ჩემი მეგობარი. — ყური დამივდე, რაშია საქმე.

— ქალი, ძმაო, განსაკუთრებული არსებაა. ქალი ფაქტიურ სინამდვილის მოტრფილვა, ძალისა და ყოველგვარ უპირატესობის აყვანისმცემელია. ძალის და ფაქტ ქალი სამართალზე და სინდისზე მაღლა აყენებს. ათასჯერ მართალი იყავი, მაგრამ თუ სუსტი ხარ, ძმაო, ქალი ზურგს მოგარბუნებს. ანდა, ნახე, რა ნაირად გადაბმულია ქალის ამგვარი სულიერი თვისება ჩვენს მდგომარეობასთან. როდესაც საბოლოოდ გამოირკვა, რომ ქართველი აღმინსტრაციის ნაკარქეპია და სხვა არაფერია, რომ ვინ გინდა რას შეუძლია მაშე ბატონობა, იმ დროდამ ჩვენ დავკარგეთ ქალი, ოდესღაც სიმტკიცით და გულმშვენიერობით ცნობილი ქართველი ქალი, ხომ გახსოვს, ერთ-ერთმა დედოფალმა რომ სასიციველოდ დასჭრა ხანჯლით გენერალი ლახარევი, რომელსაც ამ დიღოფლის დასტყვევება და რუსეთში გაგზავნა ჰქონდა ნაბიჯები. იმ ხანში, ძმაო, ჩვენი ნაკარქეპიაზე ჯერ ქალღმერთად გამოისახული არ იყო. უბედურობას განვიცდიდით, მაგრამ ჯერ კიდევ რიდაყის იმედი გვქონდა. და ჩვენი ქალი ჩვენს გვერდით იყო. ხლა სხვაა. ახლა ყოველივე ნათელია და ქალაც არ შეგვრჩება ხელში. ქალსა გვიღალატა. შერცხვა თავის ვინაობისა. და გულში

დასაწყვიტა: ვემორჩილები ახალს წესს. აქ ძალაა, აქ სიმტკიცეა, აქ ყოველივე გარკვეულია და ეს სასარგებლოც არისო. შენ არ იცი, ძმაო, რანაირად აფასებს ქალი საზოგადოებას და ნივთიერ ქარბობას.

— ამა, რას მეუბნები, — კიდევ გავაწყვტენ სიტყვა მეგობარს, — ქალი, პოეზიით აღსავსე არსება და ანგარიში უნდა იყოს დავითანებები! — დიდა, პოეტური არსება, რომელიც გავაღმერთეთ, რომელსაც ჰმინს ვუვალდებთ და აღფრთოვანებულ ლექსებს ვუძღვნი. ეს მშვენიერი, წარმატებული, საიდუმლოებით აღსავსე არსება, ანგარებით არის გამსჭვალული. ქალს, ძმაო, უყვარს აბრაშუმი, ხავერდი, ყინვარი შაქარი, უყვარს ყოველი ღამაზე ხელმწიფისა და ტკბილი სასუნსლავი სავანი. მამაკაცი სავანის აზრს ეტრფივდება. ქალი თვით სავანის და ნივთიერების მოტრფილვა. პოლიტიკაშია ამგვარი. როდესაც გამოკვეთილია, რომ სხვა გზა არ არის, ქალი ემორჩილება არსებულ წესს. დამორჩილება უფრო სასარგებლოა. თუ შეილება ჰყავს შეიღების გულისათვის და მათი ფიზიკური (ფიზიკური სიკაცხლე განსაკუთრებით არის ძვირფასი ქალისათვის), უბედურელოფისათვის სასარგებლოა, თუ შეილება არა ჰყავს და არ უნდა რომ ჰყავდეს, სასარგებლოა პირადად მისთვის, რადგან სოციალური მყუდროება, თუნც ძალ-დატანებით, მეტ შემთხვევას აძლევს პირადი საზოგადოებისათვის, ვიდრე შფოთი და დაუდგრომელი წყობილება...

ამ ლაპარაკში ტრამვაი ბინაზე მივიდა. ჩამოვივლით და ნელის ნაბიჯით ვავისერივით ვაკესაკენ, სადაც, ქართულ გინაზიის იქით, ჯერ კიდევ დაუსრულებელი მინდორი იშლება. არ ვფიქრობებოდი ჩემს მეგობარს, პარალელად მეჩვენებოდა მისი ფილოსოფია — მაგრამ სინამდვილეს ვუვალდებოდი ყურს, რადგან თვით სალაპარაკო სავანი მაინტრესებდა. ჩვენ, ქართველები, ქალის შესახებ არასოდეს არ ვლაპარაკობთ სერიოზულად. უმეტეს შემთხვევაში ვილაპარაკობთ. და, თუმცა ჩემს მეგობარს სიტყვებში მეგობარი რომ იყო დაუსაბუთებელი, მაგრამ კალს კი სერიოზულად ჰქონდა და, რასაც ამბობდა, სერიოზულად ამბობდა.

— დიდა, უცნაური ქმნილებაა ქალი. ჩვენ, მამაკაცები, ქალს თითქმის სრულიად არ ვაცნობთ. ჩვენი აზრი ქალის შესახებ შემუშავებულია ლიტერატურის ზეგავლენით. და ვისაც ლიტერატურული აღზრდა აქვს, იგი თვითონ ჰქმნის ქალის სახეს, თანახმად თავისი საკუთარის იდელებისა და გემოვნებისა, და არა თანახმად სინამდვილისა, რომელიც მელშია ჩახედვა, ამ ხიზრებულ იდეალისტურ მიდრეკილების გამო, კაცს არ ძალუძს. ის ქალი კი, რომელიც სინამდვილეში არსებობს, სრულიად არ ჰგავს, პოეტების მიერ შექმნილ და ყოველ მამაკაცის მიერ შეწყნარებულ, ქალის ტიპს. ნამდვილი ქალი, ძმაო, ეს თითქმის კანტის ნუმენია. ჩვენი მსჯელობა ქალის შესახებ მის გარემოების დაფასებიდან წარმოსდგება. (უქალი კვლეულიც, ნაზი და უნოიანია, იგი ჩვენთვის მშვენიერების სიმბოლოა ხდება. თუ მის ლურჯ ან შავ თვალებში კაცი ზღვას, ვარსკვლავებით მოქედილ ცას, ან შავებულ წველია. დიდი მოკულ საიდუმლოებას ხედავს, ქალიც ხდება საიდუმლოების და გამოუცნობლობის სიმბოლო. ქალი გარეგნობით გვაზიდავს და მას გარეგნობით ვფასებთ. უკუიანი ქალი ყოველივე მისი ხიზრ და ბერიანია. სიღამაზეს ბოროტებას ვერ ვუკავშირებთ. და ამიტომაც არის ქალი ანგვლოზი და კით მოვლენილი არსება. ნამდვილად კი, ძმაო, ნამდვილად, ყოველივე ეს, ჩვენ მიერ შეთხზული და ქალის მიერ განსახივრებული, სიკრუფეა... ჰო, იმას გეტყვებოდა. ჩვენ ყველანი ხომ ერთ პირობებში ვართ აღზრდილნი, მაგრამ ქართველ ქალის ვადგვარების ამბავი ხომ საარაკოა. ისე იცვლის ბუნებას, რომ გეგონება იმთავითვე ამ ხასიათისა იყო. სკოლებში ხომ ერთგვარად გვაზიხნჯებენ, მაგრამ ჩვენს ქალზე განსაკუთრებით მოქმედებს ეს უღამაზიხების რეჟიმი... ჩვენს საზოგადოებაში ქალმა პირველმა დაიფიქრა ქართული ენა და იუკადრისა ქართულად ლაპარაკოვანიდან ქალის წყალობით არის ენა განდევნილი. ჩვენში ხშირია ამგვარი მოვლენა: ქმარი ქართველი საზოგადო მოღვაწეა, ცალი კი არაფრით არ არის დინტერესებული ქმრის საქმეებით. თუ გამოვლაპარაკოთ რომელსავე ბატონსან მაილიოსანს: ბატონო, შეიღებს ქართულს

რად ეჩვენებოდა, გული სიხარული სგან უტოვდა. ავერ ის სახლი. მალე იმასაც ნახავს.

კარი შეიღო თუ არა, დაიძახა: — ღიზა! — პასუხი არ ესმის. ოთახები ცარიელია.

— ღიზა! — ისევ დაიძახა. ცივი ღუმლი აძლევს პასუხს.

მაგიდაზე წერილი დიანახა.

„შვილობით! აქ ვეღარ მნახავ. დარწმუნებულნი ვარ, რომ ბედნიერად იცხოვრებ შენს ოჯახში. შენს ოჯახს დაუბრუნდი. მე აქიდან გადავივარ, რომ ჩვენს დამოკიდებულებას საზღვარად ბოლო მოუღო...“

ოჯახს დაუბრუნდი! ხა, ხა, ხა!!! მეგობრებს დაუძახა.

— როდის წავიდა?

— გუშინ, ბატონო.

— დროებით წავიდა, თუ?..

— რა მოგახსენიათ. სახლის პატრონა ანგარიში გაუსწორა, თანაც უთხრა:

„აწი ღარი მჭირდებაო!“

— მარტო წავიდა?

— არა, ბატონო, ვილაც ახალგაზრდა ქმარული ახლდა.

— ვერ მეტყვი, რანაირ გარეგნობისა იყო?

— რა მოგახსენიათ, საღამო ჟამი იყო და ვერ ვავარჩიე.

შემოღობის გაცრეცილი ცა, ნავლიანად დაწყურებდა მდუმარე ტბას, რომელშიაც ღრუბლის არაშეიშავებელი იხატებოდა. ნელი სიო ოდნავ არხვედა გახმარს ღერვამს. ტბა გრძნებით სთვლემდა. ღუმლის მხოლოდ დროგამოშვებით თევზის გატყლაშენება არჩვევდა.

რატომ არ ასწავლით, ან შერქართულს რატომ არ ვაჩვენებთ? — გაიღიმებს, ბრძანებს მისი დის: „მთი ცული ჩვეულება გვაქვს, ასეთები და ისეთები ვართო. მაგრამ იცოდეთ, რომ სტყვის. გულში არა სჯერა ამ შენი ქართულის საჭიროება. დიდა, საჭიროება არა სჯერა. ქალი ხომ ყოველსავეს ადლითა ზომავს. იგი დარწმუნებულია, რომ მისი შეიღების ბედნიერებას ქართული სრულიად არ გამოადგება. ინტენციური, აფიციური, ვიქილი, ექიმი და სხვა და სხვა. — უქართულიადაც ვასძლევს, ქონებასაც შეიძენს, პატარაც მოიხვეჭს. ვააწყალეს ვალი, ქართული და ქართული, — ეტყვი, რაში ეპიტანებათ ეს ქართულიო. ამაზე შორს, საზოგადოების წრიდან გაიოსულ, ქარაველ ქალს მსოფლმხედველობა არ მიღის. პოეტმა სთქმა, არა? „თნათის მზესა სწურობდა, მაგრამ მზე თინათინობდაო“. ჰაი, ჰაი, რომ ამ საქმეს მზედეს აღარ იკისრებს. ეს, ძმაო, ექვს გარეშეა.

— ჰო, იმას ვამბობდი, იმ ქალებს მეთქი, ტრამვაიში რომ ვნახეთ, ჯერ კიდევარ შერცხვით იავის ქართველობისა, გულმშვენიერად, პროფესიული ქალი ქალები იქმნებოდნენ, საფლის მისწავლებლნი, ან მღვდლის ქალიშვილნი, რომელთა წინაშე ჯერ კიდევ არ წარმოადგარა ეს პრობლემა თავისი სიმკაცრით და სისასტიკით იგი, როგორც ისახება იგი საქართველოს ცენტრში, ტრამვისში. იმ ქალებს ჯერ კიდევ, აშკარა, ქართული ზღაპრებიც არ ენებოდათ დივიწყებული, გემრიელი ნაზუქების გამოცობა ცოცხლებით, ჩურჩხილების გაკეთება, ქვეყნის და ხალხის წინაშე სინდისის დამშვიდებელი აქვთ და ამიტომაც იყო, რომ ასე ტკბილად, ასე აუჩქარებლივ, ასე დამშვიდებით, ყველას მიერ დარბიყვეულ, ქართულ ენით მუსაივობდნენ. O sancta simplicitas!

დაბინდა. ჩემმა მასალურმა ერთხმად მოსჭრა სიტყვა, გაიშვა და მეც აღარ აუხიარდა. გაჩუმებულნი და მუდროვი მემოდგომის საღამოთი მოხიბლულნი, გამოვბრუნდით ქალაქისკენ.

არჩილ ჯორჯაძე

სარკვევი

17 ოქტომბრის მანიფესტის გამოცხადებდან ხუთის წლის თავი რთეთში ორნაირად მიდევსაწუ-

ინი პატარა ნაწიში ისინდენ... ნავი ნელა მისცურავდა. წყლის მრგვალი არხები ნაპირებისკენ ვარბობდა. ნაწიში წყალი ოდნავ კონახვდა. ის, ხუმრობით ნავს აქანებდა.

— მეშინიან... მეშინიან, გენაცვა... ხომ იცი, ნავი პატარაა, გადარბუნდება.

ეუბნებოდა ღიზა.

ის მიხედვით აქანებდა... უცებ ღიზას კივილი გაისმა. ორნივე ცივ ტბას ჩაეკრუნენ... მან ტლანქი ხელი მოხვია მის მთათოლვარე ტანს. გადავივარ, რომ ჩვენს დამოკიდებულებას საზღვარად ბოლო მოუღო...“

ოჯახს დაუბრუნდი! ხა, ხა, ხა!!! მეგობრებს დაუძახა.

— როდის წავიდა?

— გუშინ, ბატონო.

— დროებით წავიდა, თუ?..

— რა მოგახსენიათ. სახლის პატრონა ანგარიში გაუსწორა, თანაც უთხრა:

„აწი ღარი მჭირდებაო!“

— მარტო წავიდა?

— არა, ბატონო, ვილაც ახალგაზრდა ქმარული ახლდა.

— ვერ მეტყვი, რანაირ გარეგნობისა იყო?

— რა მოგახსენიათ, საღამო ჟამი იყო და ვერ ვავარჩიე.

შემოღობის გაცრეცილი ცა, ნავლიანად დაწყურებდა მდუმარე ტბას, რომელშიაც ღრუბლის არაშეიშავებელი იხატებოდა. ნელი სიო ოდნავ არხვედა გახმარს ღერვამს. ტბა გრძნებით სთვლემდა. ღუმლის მხოლოდ დროგამოშვებით თევზის გატყლაშენება არჩვევდა.

წყველიაღვი

ის მტვრიან ქუჩაზე მიდიოდა. ფიქრებში ვართულს, სრულიად არ ესმოდა მშფოთვარე ქუჩის ხმაურობა. სულ იმაზე ფიქრობდა მწვანე კონვერტს ოფლიან ხელს უჭერდა. — შეი! — მოესმა მეეტლის ყვირილი. მხოლოდ მაშინ შესწყდა მისი ფიქრთა გრეხილი...

ქუჩები რაღაც ზღაპრულ, უშველელ, ობობის ქსელად ეჩვენებოდა. ტანზე ცივ ოფლს ასხამდა...

ოთახში შებარბაცდა. ტახტზე გაიშოტა. თავი ასტვივდა. ყოყმანობდა წერილის განხილას. თითქოს მწვანე კონვერტში რაღაც საშინელი ცხოველი უკლიოყოს დამწყვედიული, რომელიც გახსნის უშელ მივარდებოდა.

იმავე დროს სწყურდა წაკითხვა... მხოლოდ იმიტომ, რომ უსათუოდ უნდა წაეკითხა... შავი, პაწია თვალები ისე ათამაშდა მის თვალში, თითქოს გემეჭურ ფერხულს უვლიანო. ყოველი ასო ჰკებნდა. ყოველი სიტყვა ადსტურებდა იმას, რასაც, უკანასკნელ ორის თვის განვითარებაში, რაღაც გამოუტყვევებელი ხმა ჩასძახოდა. ჩასძახოდა, თითქოს რაღაც საშინელ სინამდვილეს; მის ხსოვნაში დროებით დავიწყებული ახლდებოდა.

ის ხმაც სწორედ ისე უპაწავდა გულს, როგორც ეს პაწია ასობები, რომელნიც მის თვალწინ თეთრ ქალღმერთ ფერხულს უვლიდნენ — კიდევ აბრაზებდნენ მას.

...თამრიკო ავდა... გვედრები ჩემი კეთილი, ოჯახს ნუ დაანგრე, ოჯახს!..

ლეს. ოქტომბრის ტემპი დიდი სა-
დღი გამართეს, ხოლო მთავრებში
დღიკრა გახდა „რეკ“-ის 17 ოქტო-
ბრის ნომერი, სადაც ეს „იუბილე“
თავისებურად იყო გადახდილი.

ოქტომბრის ტემპი „გაზთა მოსკო-
ვი“ დარწმუნებულად, რომ ისტორია
სასტიკის მსჯავრს დასდებს ამ
ხუთის წლის განმავლობაში განც-
დილ ტანჯვა-წყევლებს „დაძინა-
ვით“. ძნელი არ არის იმის გამოც
ნობა, თუ ვის უწოდებს ბ. გუჩკო-
ვის ორგანო „დაძინა-ვით“:

„მეძღვებოდა ვაქცილებით უფრო
ბევრის გაკეთება, მაგრამ ამისთვის სა-
ჭირო იყო, რომ პირველს სათათბიროს
განმარტებულა და არა მიეტანა იერ-
იანი მთავრობის წინააღმდეგ. საჭირო
იყო, რომ სათათბიროს შეგნო ხალხის
აუცილებელი საჭიროებანი და ჩამო-
შორებოდა რადიკალურს უტოპიებს...
ვერც პირველმა და ვერც მეორე სა-
თათბირომ, მოწვევებულ გამარჯვებით
დათვრალდებმა, ვე ვერ მოახერხეს და
ამ გაუსწორებელმა შეცდომა დაბრ-
კალა და კინაღამ დაღუბა რუსეთის
თავისუფლების საქმე“.

მ. დლობა ღმერთს, ახლა ოქტომ-
ბრის ტემპი გვიხსნის ამ დაღუპვის-
გან და მათთან ერთად ჩვენც შეგ-
ვიძლიან თავისუფლად ვისაღი-
ლოთ...
ლ. აბაშიანი

დაქვეყნებული

1917 წ. დეკემბერი 23-24

პარიზი. ახალ კაბინეტის შემად-
გენლობა ასეთია: მინისტრ-პრეზი-
დენტი — შინაგან საქმეთა მინი-
სტრი — ბრიანი, იუსტიციისა — ტი-
რანი, გარეშე საქმეთა — პიონი, სა-
სამხედრო — გენერალი ბრენი, საზო-
გადო — ადმირალი ლა-პიერელი, გა-
ნათლებლის — ფორი, ფინანსთა —
ულოტი, ვაჭრობისა — დიუჟი, მი-
წად მოქმედებისა — რინო, ახალშე-
ნებისა — მორელი, შრომისა — ლა-
ფერრი და საზოგადო მუშაობისა —
პიუჟი. პალატის სხდომა სამშაბათ-
ისთვის გადაიდო.

ლონდონი. ინდოეთის საქმეთა
მდივანი მორლეი სამსახურიდან გა-
დის. მის ადგილს გრაფი კრიუ და-
იკერს.

ლანგენ-ჰესენი. სასახლის მი-
ნისტრის დებემა: რუსეთის იმპერა-
ტორის, 22 ოქტომბერს, ვოლფსგარ-
ტის ციხე-დარბაზიდან მოტყდანი
გვერდგავრა გერმანიის იმპერატორ
ვილჰელმ მეორის სადარბაზოდ. მას
სერი წაიგდებოდა, ერთს მთავანს
გამოეცილა. უკანასკნელმა ადგილი
დაუთმო, ძალი უნებურად, დაუმა-
ტრებდელ სტუმარს. მოკრატლებით
თავი შეაფარა ნაპირიდან გადმოხ-
რილს ლერწამს.

— საბარლო დამარცხებული —
წარმოსთქვა წყნარად ლიზამ.

ეს ხომ ყველაფერი სიზმარი იყო.
ალბად იტანჯებოდა საბარლო გე-
ლი! რა რიგ გაბრაზებული იყო თა-
ვის მეტოქეზე, რომელმაც სატრუი
წართვა! მეც ხომ ისეთ მდგომარე-
ობაში ვარ, მეც ხომ მიტოვებუ-
ლი, დამარცხებული ვარ... ნუ თუ
ჩემზედ არ იტყვიან: „საბარლო და-
მარცხებული“? ხა, ხა, ხა...
მქმნიავი ორთქლმავალი მიაქა-
ნებდა მას იქითკენ, საითკენაც ყო-
ველ წაშში მიჰქროდა მისი ფიქრი...
იმისკენ, რომელსაც ყოველთვის
ფარვანასავით თავს ევლებოდა მისი
ოცნება.

მატარებელი მიჰქროდა... შავ
სუღარაში გახვეული, მღუმარე, თავი
ჩაქინდული ხეებიც მიბრბოდნენ სა-
დალა, თითქოს იმათაც ვიდაცის ნა-
ხვა სწყურებოდათ.

მის უნდოდა, რომ მატარებლიდან
ჩამოხტარიყო, და უფრო მეტის
სისწრაფით გაქანებულიყო იქითკენ.
რაც შეიძლებოდა მალე ენახა ის...
უნდოდა მატარებელზე უფრო ჩქა-
რა გაფრენილიყო.

ქინაჩრე ქალაქია. სახურავების
მთელი ზღვა... ბნელში მბეჭეტავი
ლოფიფები... ქალაქში სიჩუმეა,
მხოლოდ ქუჩებში აჩრდილებისავით
დალოდავენ ყარაულები. შორის ტე-
ლი ვაი: საურებს, ან მოვარალო კაცის
ხმა არღვევს სიჩუმეს-თ, ეს სახლიც.

ან ახლავს სასახლის მინისტრი ბა-
რონი ფრედრიკსი, გარეშე საქმეთა
სამინისტროს გამგე გოფმისტერი
საზონოვი, სასახლის კამერანდი
დენდელინი, სასახლის სამინისტროს
დენდელარის უფროსი მოსოლოვი,
გერმანიის იმპერატორის ამაღალი
მსახური გენერალ მაიორი ტარტი-
ჩევი, სამხედრო გემთა კანცელარის
უფროსი გენერალ მაიორი ორლო-
ვი; სამეფო მატარებლის ინსპექტორი
კოპიტკინი, გარეშე საქმეთა სა-
მინისტროს კანცელარის დირექტორი
კერემონიისტერი სავინსკი.

პარიზი. „ფურნალ ოფისიელ“-ში
გამოქვეყნებულია პრეზიდენტის დე-
კრეტი მინისტრთა დანიშვნაზე.

ბარცელონი. გაფრთხილება ქარ-
ბადან „მოხალა მეუბნის სროლა
აუტრეტებს, სამი დაიჭრა“.

ბერლინი. „შტატს-ბერგერ“-ცაი-
ტუნგი ადნიშნავს, რომ ბევრი
გერმანული ვაჭრები დანიშნავეა რუ-
სეთს წინაშე, განსაკუთრებით „ტა-
გებლავი“ და სოციალისტური გა-
სუფთები. თუ ხანდისხან გერმანიის
ვერ მოუხერხებია რუსეთთან დამე-
გობრება, ამისი მიზეზი ამ ვაჭრეთ-
ბის საწინააღმდეგო ავიტაციაა, რომ-
ელიც კროვერულ პოლიტიკურ სა-
კითხში მეტად უსირცხვილოდ იქ-
ცვება.

პოტსდამი. დღისის ათს საათზე,
რუსეთის იმპერატორი პოტსდამს
ჩამოვიდა. მას სადღურზე იმპერატო-
რი ვილჰელმი მიეგება და ეტლით
ახლს სასახლეში გაემართნენ.

ვენა. ლოვო-სეიში უკრაინელ-
თა პარტიის ბელადმა განაცხადა:
რადგანაც რუსთა პარტიებს სათარ-
ჩენო რეფორმა უღირსს სიახლად
მიზნით და უპირველესად მის გან-
ხილვას ითხოვენ, ამისათვის ჩვენ
მორიგ საქმეზე უბრალო ვადასვლას
უარსა ვყოფითო. ამის და მიუხედა-
ვად, სეიში მაინც ვადასწყვიტა მო-
რე საქმეებზე ვადასვლა. უკრაინა
ნელდება დიდი ხნაურობა და აურ-
ხაურო ასტრეტებს. რუსთა პარტიებს
თხოვლობენ, რომ მათ 70 ადგილი
დაეთმოთ სეიში, პოლონელები კი
40 ადგილზე მეტს არ ანებებენ-
გერმანელები მოთხოვენ, რომ
უპირველესად გერმანია — ჩეხის ნა-
ციონალურ მეთანხმების საკითხი
განიხილონ, რომელიც ამ ხუთის
წლის წინედ მოხდა.

პოტსდამი. სადღურადან ახალ
სასახლეზედ ქუჩების ორივე მხარეს
ჯარია ჩამწყობიებული.

დაბ აქ, ამ ოთახში, ამ კედლებზე
შორის...
— აქსუნთქავს ჩემი ღიზი! — გაუელო-
ვა მას თავში, როდესაც საქადალ
მოზრდილ ერთ-სართულიან სხლს
მიუხსლოვდა.

გული აუფერდა, თითქოს ბუდი-
დან ამოვარდნას აპირობსო.
თავისივე სუნთქვა თვით ესმოდა.
ის, სულ განაბული, ფეხ აკრფით
შესრიალდა ვაღებულ ფანჯრიდან.
რაცაღ ბრქვივით სავანს ხელს
უჭერდა... მალი-მალ ზედ დახედო-
და. ღიზას სუნთქვა შემოესმა...
ხარბად ყურაპავდა იმ ჰაერს, რომ-
ელითაც ის სუნთქავდა.

ერთ წამს, როდესაც გაიფრეა მის-
ხელში...
— ახლა მაინც ჩემი ხარ, ჩემი! — შენ
ჩემი ღმერთი იყავი... მე კი მონა...
შენი ერთი სიტყვა მძლეობა მძლე
კვრთხი იყო, რომელმაც გააკამ-
ბრევა ერთ წამს კლდე, ჩემ „ოჯა-
ხად წოდებული“ შენ ხომ ის ბო-
როტი სერაბიმი იყავი, რომელიც
ცეცხლის მხვალით ხელში იღებ
ჩემის ოჯახის კარებზე და იმავ
დროს მეუბნებოდა „ოჯახს დაბ-
რუნდი“-ო. ახლა ხომ ჩემი ხარ ჩემი...
ის თითქოს... გიყვარებდა ჰყო-
ნდა ეკონობოდა უძრავს ტანს.
გქმნიბის ტალღად სრულიად შთან-
თქა ის... გაფრთხილ ჰყოცნდა... ის
ხომ ცეცხლი იყო, რომელიც მიკა-
რების — უმალ სწავდა მას... თბილი
სისხლი მოხვდა მის ხელს, ზეზე წა-
მოხტა... საშინელის თვალებით და-
აკერდა მის თვალ-წინ მდებარე
უფსკრულს... „მოძველარა“ — დაი-
გმინა და პირველადე... ოთახში
წყველიად მეფობდა... თვით წველი-
ადის ბნელი კალთებიც ვერ წარავ-
და საშინელებას...

კ. აბაშიანი

ლონდონი. როგორც რეიტერის
სააგენტო იუწყება, სახმრეთ სპარ-
სეიის ლინგეს მიდამოებში ადვილო-
ბრიგ მცხოვრებლებთან შეტაკება არ
მოხდარა.

პოტსდამი. სასახლეში იმპერა-
ტორის მიეგებენ დღეოფლიო და
მთელი სამეფო ვაგარეულობა.

პეკინი. იმპერატორის ბრძანე-
ბით, პარლამენტის სხდომები 1913
წლისათვის დაინიშნა, მაშასადამე
ოთხის წლით აღრე, ვიდრე განზრა-
ხული იყო. ამავე დროს შინაგან-
საქმეთა სამინისტროსა და პრაფინ-
ციის მთავრობას დაევა, პეკინში
ჩამოსული კონსტიტუციის პეტი-
ციის მისაცემად, პრაფინციის დღე-
გატები სახლებში დაბარუნონ.

ვენა. ყველა ვაჭრები საიპოვნე-
ბით ეგებებიან იმპერატორის სტუმ-
რობას და ამაში მშვიდობიანობის
თავდებობას ხედავენ. „ნეიე-ფრა-
პრესის“ ამბობს: რუსეთ-საფრანგე-
თისა და ინგლის-რუსეთის შეთანხმე-
ბის შემდეგ, რუსეთისა და გერმა-
ნიის გულითადი განწყობილება ვე-
ლარ ხერხდებოდა. იზოლაციის პო-
ლიტიკა გერმანიის სამეგობროდ არ
იყო მიმართული. სპარსეთის, სა-
კითხში დიდი ალიაკომა გამოიწ-
ვია. აშუკა იყო, რომ ამ საქმეშიაც
სურდათ გერმანიისათვის მხარი აექ-
ციათ. იმედია, იზოლაციის მოადგილე
იქ წარმართავს საქმეს, რომ იშვილო
ბიანობას საფრთხე აღარ მოელოდეს.
„ციტი“ იმედოვნებს, რომ იმპერა-
ტორი ვილჰელმი, იზოლაციის ვადა-
დგომის შემდეგ, შესძლებს სხვა და-
ბრკოლებანი აიკლოს თავიდან
და რუსეთსა და ავსტრო-უნგრეთის
შორის ჩამოვარდნილ განხეთქილე-
ბასაც ბოლო მოუღოს.

პარიზი. „ფურნალ-დე-დება“ ემე-
და პოტსდამის დაბარბობას და ამ-
ბობს, რომ ეს ზრდილობის აქტია.
რადგანაც ამ შეხვედრას დაესწრა
საზონოვი და კლემენს, რომელნიც
ინგლის-საფრანგეთ-რუსეთის და-
ახლოვებას თანაგრძნობთ ეპრო-
ბიან, ეს თავდებია იმისი, რომ სა-
ფრანგეთი საფონდელს არ მიეცესო.

კაშპადელი. სახმრეთ-აფრიკის
კავშირის პარლამენტის გახსნას დაეს-
წრა ჰერკოვი და ჰერკოვინია
კონსაუტისა, პრინცესა პატრიცია,
ლორდი და ლედი გლადსტონი.
ჰერკოვმა, კრების დაწყებისას, გა-
ნცხადა პარლამენტს მეფის გული-
თადი მწუხარება, რომ სახმრეთ-აფ-
რიკის ნახვას ვერ ვეღირსეო. მე-
ფეს კერვად მოეხსენება, რომ სახ-
მრეთ აფრიკამ დიდი მწუხარება გა-
ნიცადა, რომ გაუფრთხილბა და შეუ-
თანხმებლობამ უბედური დღეი არ-
გუნა მას, მაგრამ ეზლა ყოველივე ეს
დავიწყებული და მშვიდობიან-გზო-
თა მოწყობიებული. მეფესა სწამს,
რომ სახმრეთ-აფრიკელნი პირნათ-
ლად იმოღვაწეებენ თავის დიდებულ
და მშვენიერ ქვეყნი საკეთილ
დღეოდ, სახმრეთ აფრიკისა და ბრი-
ტანიის იმპერიის სასარგებლოდ.

გუშინ მოხდარ ბანკეტზე, ავს-
ტრალიის პრემიერ-მინისტრმა განა-
ცხადა, რომ ახალს ისტორიაში იმის
მსგავსი შესანიშნავი არა მოხდარა
რა, როგორც არის სახმრეთ-აფრი-
კულ კავშირის დაარსებოა.

კარდაფი. სახმრეთ უფლისში გა-
ფრთხილება მოხდებოდა.

პარიზი. 21 ოქტომბერს ბრიან-
მა ფალიგის ახალი მინისტრები წა-
რუდგინა. 22 ოქტომბერს კაბინეტ-
მა ბრიანის მიერ წარდგენილი სა-
მინისტროს დეკლარაცია დაამტკი-
ცა, ხოლო რკინის გზის გაფრთხი-
ლ გამოწვეული დებულებანი გამოაკ-
ციო. ყველა მინისტრები თანხმო-
ბით მიემდებნენ. მიღებანმა ახალ
სამინისტროში მინისტრობა არ ისე-
რავა, რადგანაც წინააღმდეგია სა-
ხმრეთ-აფრიკის მოხელეთა კოალიციურ
უფლებათა შეზღუდვისა.

პარიზი. „ფიგარო“ სწერს, რომ
პოტსდამის შეხვედრა ვეროპის პო-
ლიტიკას ვერ შეცვლის, თუმცა
მშვიდობიანობის საქმეს ხელს შე-
უწყობს, რასაც საფრანგეთი გული-
თადის სიამოვნებით ეგებებოა.

ფ რ მ ნ ა

ოღესა. აირჩიეს საორგანიზაციო
კომიტეტი, რომელიც 1911 წ.
მოსკოვში ან პეტერბურგში სრუ-
ლიად რუსეთის მფრინავთა კრებას
მოიწყვეს. კომიტეტი შეიქმნა
წესებს; რუსეთში არსებულ ფრენის
საზოგადოებათა ფედერაციის შესა-
დგენად.

მოსკოვი. აეროდრომიდან ფარ-
მანის საფრენით ზაიკინი ფრინდა,
და პერში 57 წუთს დაჰყო 200 ად-
ლის სიმაღლეზე.

ბაქა. უტოჩინი ფარმანის საფ-
რენით ორბეჯერ აფრინდა და 10
წუთს გაიფრდა პერში.

კილი. დირიგაბლი „ფ. ხ.“ შლე-
ზიგ-ჰოლშტეინისაკენ გაემართა,
მიწაზე დაეშვა ფლევსბურგსა, შლეზ-
ვიგსა, რენდლშურგსა და მშვიდო-
ბიანად დაბრუნდა კილიში.

ნიმიტაკი. (ბაგრა) ვაჭრთ
„დელი გრაფიკის“ საფრენი, სამი
დღის ფრენის შემდეგ, დღის გა-
კრებით 21 ოქტომბერს დილით
აქ ჩამოვიდა. საფრენი ძლიერ და-
ზიანებულია. ხუთივე მგზავრი უჩენ-
ებლად ჩამოვიდნენ. იმათ განზრახვა
ჰქონდათ რუსეთში გადაფრენილიყ-
ვენ.

შავი ზირი.

ჩიტა. მანჯურიაში შავ, კირის
გაჩენიდან დღემდე ავად გახდა 64,
გარდაიცვალა 57.

რ უ ს მ ი

ვილიო. თვლის ნამქერებმა
ბევრი ტელეფონის ბოები წააქცია.

ვისკი. დამე საშინელი ნიაფღარი
და ქარ-ზექი იყო.

კავკავი. 21 ოქტომბერს შე-
პურეს ზემილ-ხანის ამხანაგი სოსლან-
ბეგი გორგოჯაევი, რომელმაც ას-
სინისა, ყიზილარის და სხვა ქარცვა-
ლეთებში მონაწილეობა მიიღო.

მელსინგფორსი. სენატმა განი-
ხილა ბეკდით საქმის ახალი პროე-
ქტი და დაადგინა, რომ უწყებულ
დაწყებულებამ 12 რწმუნებული
იყოლოს.

ახალი აგებუი

ქართული წარმოდგენა. მო-
ვარგნებთ ჩვენს მკითხველებს, რომ
დღეს ქართულ თეატრში წარმოდ-
გენილი იქნება ჰენრიხ სენკევიჩის
ცნობილ რომანიდან გადმოკეთებუ-
ლი პიესა „ჰედრე ხელო უფალი“.

პიესა ავკის ნათარგმანი მშვენიერის
ქართულის ენით. ამ პიესისათვის
დახატულია ახალი დეკორაციები და
შეკერილი ახალი ტანსაცმელი.
პიესაში მთავარ როლებს ასრულე-
ბენ: კ. ბნინი მესხი, გუჩია, ზარდლი-
შვილი, მდივანი, შოლიკაშვილი,
არადელი და სხვანი. ქნენ: დავითა-
შვილი, ტოსო აბაშიძე, ჯავახიშვი-
ლი და სხვანი. რეჟისორობს ვ. შა-
ლიკაშვილი. იმედია, ჩვენი საზოგა-
დოება ბლომად დაესწრება ამ წარ-
მოდგენას. ამ პიესას წინა წლებშიაც
დიდ ძალი ხალხი ესწრებოდა ხოლმე.

რედატორის საქმე. ხალხი,
25 ოქტომბერს, ტელისში სხამა-
რთლო პალატა ვაარჩევს ქართულ
გაზეთის „დროები“-ს რედატორის
ი. აგლაძის საქმეს, რომელიც სამა-
რთა-ში მიცემულაა სისხლის სამე-
რთლის მე-129 მუხლის მეორე და
მეექვსე პარაგრაფების ძალით. სამა-
რთალში მიცემულია ვ. ჩერქეზი-
შვილის წერილის დაბეჭდვისათვე
ამ სათაურით: „მწარე სინამდვილე“.

**ქალაქის საფინანსო კომი-
სიაში.** 22 ოქტომბერს ტფ. ქალა-
ქის საფინანსო კომისიამ განიხილა
ქალაქის გამგებობის მოხსენება, რომ-
ელიც შეხებოდა ქალაქის სასა-
ნიტარო-სამკურნალო ნაწილის ზო-
გერთ მ-ს მსახურებისათვის სა-
ვიგის მონატებას. საფინანსო კომი-
სიამ ჯამაგირის მომატება შეუძლე-
ბლად სცნო იმის გამო, რომ ამ-
ჟამად ქალაქის ბიუჯეტი ცუდს
პრობებშია ჩაყენებული; ამის გარ-
და ჯამაგირების მომატება ზოგიერთ
პირისთვის საბოლოოდ არ აწესრი-
გებს სასანიტარო-სამკურნალო ნა-
წილის მთელს საქმესო.

გზა სვანეთში. 21 ოქტომ-
ბერს ქუთაისის გაემგზავრა სვანეთ-
ში კომისია კავკასიის გზათა მმარ-
თველ ოლქის უფროსის, გოფმანის
სავეჯლომარგობით. კომისიის წას-
ვლას კავშირი აქვს სვანეთში გზის
დაყვანასთან — სოფელ ჯვარიდან
(ზუგდიდის მხარე) სოფ. ბერბოდე
(ლენკუმის მხარე).

სანატორია აბასთუმანში.
ბაქის ქალაქის თვითმმართველობამ
22.500 მანეთი გადასდო აბასთუმ-
ანის სანატორიაში 15 ტახტის დასა-
დგმელად. ამ ტახტებით სარგებლო-
ბის შესამუშავებლად ამ დღემდე
კრება ექმნება ქუექთან მებრძოლ
საზოგადოების გამგეობას.

**შავი ქვის მრეწველობა კავ-
კასიაში.** 25 ოქტომბერს, ვაჭრო-
ბა-მრეწველობის მინისტრის თავ-
მჯდომარეობით, პეტერბურგში თა-
თბორი მოხდებოდა კავკასიაში მარგანე-
ციის წარმოების შესახებ.

ტფილისის ქალაქის საბჭო.
ხალხი, 25 ოქტომბერს, ქალაქის საბ-
ჭოს ხმოსანთა მორიგი კრება, სხვა-
თა შორის, განიხილავს გამგეობის
მოხსენებას იმის შესახებ, რომ სა-
ვაჭრო-სამეურნეო პოლიციის აგენ-
ტებს პროცენტები მიეკეთ ქალაქის
სასარგებლოდ აკრფილ ფულიდან.

ქართული თურნალი. პირ-
ველ ნომერიდან ტფილისში გამოვა
ქართული სათავტრო კვირეული თურ-
ნალი „სოფრება და ხელოვნება“.

**სტენოგრაფი ქალაქის საბ-
ჭოში.** ხმოსანთა ერთს ჯგუფს გა-
დაუწყვიტა, ქალაქის საბჭოში ხელ-
ახლა აღძრას საკითხი სტენოგრაფის
მოწყვეტის შესახებ ქალაქის საბჭოს
კრების ვრცელ ანგარიშების შე-
სადგენად.

**მიწის ყიდვის მსურველ
გლეხთა საყურადღებოდ.** ჩვენ
გვთხოვენ გამოავსდეთ, რომ და-
ბა თიანეთის მახლობლად საქაროდ
იყიდება 1004 დესეტიან სახანგ სა-
თესი მიწა და ტყე, დესეტია 10
მანეთად. ეს ნაყოფიერი მიწელი,
რომელსაც ერთი უტხო ტომის კა-
ცი ჰყიდის, მეტად ხელ-საყრელია
უადგილო ქართველ გლეხთათვის.
ყიდვის მსურველთ შეუძლიანთ სა-
ქირო აღრესი რედაქციაში მიიღონ.

ლექცია. დღეს სახალხო სა-
ხლში, სახალხო უნივერსიტეტის სა-
სარგებლოდ, დ. კ. კაშტუანი წაი-
კითხავს ლექციას შემდეგ თემაზე:
„გაუღებელი“ ლ. ანდრეევისა. ლე-
ქცია დაიწყება დღის 11 საათზე.
ფასი 5—10 კაპ.

**„მეშინათა“ საზოგადოება-
ში.** მომავალ წლის პირველს იან-
ვარს სამსახურის ვადა უთავდებთ
ტფ მეშინათა საზოგადოების რწმუ-
ნებულთა. მეშინათა გამგეობა უკვე
შეუდგა რწმუნებულთა არჩევნების
წინასწარ სამზადისს.

პიესა. დ. ელიოზშვილიმა ქა-
თულად სთარგმნა და დრამატულ
სუზოგადოების გამგეობას წარუდგინ-
და 3. გორშვილის პიესა — „მდინარის
გაღმა“.

გადასახლებულნი. 12 ოქ-
ტომბერს ტფილისში შეიპყრეს ივანე
ანტონისძე თუშალიშვილი და თა-
თავოზ გოგაისძე იაშვილი, რომელ-
ნიც ადმინისტრატულის წესით გა-
დასახლებულნი იყვნენ და თავის
ნებით დაბრუნდნენ.

**ქართული ლექცია სინემა-
ტორიაში.** დღეს, 24 ოქტომბერს,
„მოდერნი“ სინემატორიაში (მი-
ხეილის ქუჩა, ყოფილი სინემატოგ-
რაფი რჩინისა) დღის 12—4 საათამ-
დის განმართება კითხვები ბავშვები.
სათვის ბუნდოვან და სინემატოგრა-
ფიულ სურათებით ილია ნაკაშიძე
ფოთოთხობის ბავშვებს ქართულად
წავსწავს ხალხთა ცხოვრებასა,
12—1 საათამდის 5. 3. პო-
ლოტინი და ა. ს. ლ. მოლოტ-
რობენ რუსულად — „ძველი ქა-
ლაქი რომი“ და „შემის ქარხანა“
„სესვლა დარბითათვის უფასოა პირ-
ველ სენსზე, 12—1 საათამდის.
სალიტერატურა საღამო.
ოთხშაბათს, 27 ოქტომბ., ქართულ
თეატრში განმართება ილია ქავკა-

ვარს სახლორად სალიტერატურული
საღამო ვრცელის პროგრამით. და-
საწყისი საღამოს 8 საათზე, ბილე-
ტები იყიდება ქართულ თეატრის
კასაში.
— 22 ოქტომბერს ზაფხვიან ტფი-
დასში შეიხურა 28 უხანძროტა.

პატარა უკუბთნი

შური თუ გონებას სიღარიბე?
ოპერეტი გათავდა. ხალხი მხიარუ-
ლის ქრამულით იშლებოდა მეოთ-
ხასჯერ იმდერეს ტფილი, — მომსმე-
ნი, ცნობილი „მხიარული ქერია“. ორ-
კეტესტარ თვით კომპოზიტორი-
ავტორი ლეჰარი ლოტბარობდა.

— შეხედეთ რა მშვენიერი ოპე-
რეტი შეუთხზავს

